

ZENDEGI - SALAM

ضمیمه روزانه روزنامه خراسان

دوشنبه ۲۰ شهریور ۱۳۹۶

۲۰ ذی الحجه ۱۴۲۸ ● ۱۱ سپتامبر ۲۰۱۷

۸۵۴

پارک‌های ملی

بانک‌هایی با سرمایه‌ای در خطر

ذهنیت همه ما از پارک، یک فضای سبز است با چند درخت و بوته و احتمالاً یک زمین بازی برای کودکان یا یک شهربازی شلوغ و پر سرو صدا. اما پارک‌هایی هم در جهان وجود دارند که کاملاً بیرون از این تصور و تعریف قرار می‌گیرند. حداقل همه ما از یکی از مشهورترین و مهم‌ترین این پارک‌ها عبور یا در آن اتراق کرده‌ایم و از مواهب طبیعی‌اش لذت برده‌ایم؛ «پارک ملی گلستان». پارکی که اگر چه برای خیلی‌ها یک اقامتگاه زیبا و سرسبز است که داخلش چادر بزنند و آتش روشن کنند وخوش بگذرانند، اما در حقیقت یک پارک ملی کم‌نظیر است که از سوی سازمان جهانی یونسکو به عنوان یکی از پنجاه ذخیره‌گاه زیست‌کره جهان به ثبت رسیده و در سال ۱۳۵۴ به عنوان اولین پارک ملی ایران هم ثبت شده است. پارکی که یک‌هشتم گونه‌های گیاهی، یک‌سوم گونه‌های پرندگان و بیش از ۵۰ درصد از گونه‌های پستانداران ایران در آن زندگی می‌کنند.

- چرا پارک‌های ملی مهم هستند؟**

بعد از گلستان به تدریج، بیست‌وشش منطقه طبیعی دیگر ایران را به‌عنوان پارک‌های ملی برگزیده اند. در حقیقت همه این پارک‌ها میراث طبیعی ما و جهان است. اما چرا پارک‌های ملی تا این حد اهمیت دارند؟ پارک ملی، به محدوده‌ای از منابع طبیعی مثل جنگل، مرتع و دشت، بیشه‌ها و رودخانه و دریاچه و کوهستان گفته می‌شود که معمولاً گونه‌های خاص جانوری و گیاهی آن برای دولت‌ها بسیار مهم است؛ آن‌قدر که با تبدیل این مناطق به پارک ملی نوعی حفاظت ویژه را برای آن درنامه‌ریزی می‌کنند. پارک‌های ملی محل‌های مناسبی برای فعالیت‌های آموزشی، پژوهشی و گردشگری در طبیعت به شمار می‌آیند. به منظور حفاظت بنیادی از تنوع زیستی، ذخایر ژنتیکی، یکپارچگی اکولوژیک و چشم‌اندازها، فعالیت‌های مرتبط با بهره‌برداری‌های مصرفی و مسکونی در این مناطق مجاز نیست. به همین دلیل، برای پارک‌های ملی پشتوانه قانونی حفاظتی مستحکم‌تری نسبت به سایر مناطق حفاظت شده پیش‌بینی شده‌است.

- چه عواملی پارک‌های ملی را تهدید می‌کند؟**

اگر چه دولت‌ها تمایل دارند با حفاظت‌های جدی از پارک‌های ملی، محیط مناسب پرورش و رشد و تکثیر گونه‌های کمیاب گیاهی و جانوری را مهیا کنند و رویشگاه‌های گیاهی و زیستگاه‌های جانوری را از خطر نابودی نجات دهند اما عمده‌تاین اهداف به‌طور کامل عملی نمی‌شود و ده‌ها عامل مختلف پارک‌های ملی را در معرض خطر قرار داده‌است؛ عوامل انسانی مثل تخریب برای جاده‌سازی یا واگذاری اراضی، شکار، تبدیل بخشی از پارک به چراگاه دام‌های عشایر و روستاییان، قطع درختان و عدم محافظت مردم و گردشگران، پارک‌های ملی را در خطر جدی قرار داده‌است.

گفت‌وگو با رضا عابدینی، جهانگردی که از تجربه ناب سفرش به آفریقا می‌گوید

سفری سه ماهه با ۶۰۰ کیلومتر پیاده روی

مهین ساعدی - رضا عابدینی سهی، کوله‌گرد ماجراجویی است که بعد از سفر به بیشتر کشور‌های دنیا، با ایجاد کمپین (تفاوت داریم ولی اختلاف نه، یکی هستیم) از تهران تا «نیروبی» بیشتر مسیر را پیاده سفر کرده تا این پیام را به دنیا برساند که «ما در همه جای دنیا با هر رنگ و نژاد و عقیده از یک گوهریم و اختلافی میان ما نیست». او درباره سفرش به آفریقا، می‌گوید: «از بچگی عاشق سفر بودم، زمانی که هم‌سن‌وسال‌های من در حال بازی بودند، من علاقه‌مند به سفر به مکان‌های ناشناخته دنیا بودم؛ کشف کردن برای من هیجان‌انگیزتر از هر نوع بازی دیگری بود. بعدها که امکانش فراهم شد شروع کردم به سفر رفتن. از همان ابتدا سعی کردم با فلسفه سفر آشنا شوم، به‌طوری که سفر صرفاً گردشگری نباشد و باعث رشد فرد شود. بعد از یک‌دوره ایران گردی، سفرهای خارجی را شروع کردم و زمانی که تجربه بیشتری به دست آوردم، سفر هیجان‌انگیز آفریقا را آغاز کردم. برای رفتن به آفریقا خیلی ذوق داشتم؛ احساس می‌کردم بعد از سفرهایم به آسیا، اروپا و آمریکای جنوبی، حالا زمان آن رسیده که به آفریقا سفر کنم چون فکر می‌کنم همه دنیا در یک طرف و قاره آفریقا به‌خاطر طبیعت بکر، اتفاقات مختلف آن، انسان‌هایی که به لحاظ ظاهر و فرهنگ، روش و سطح زندگی خیلی با ما فرق دارند، در طرف دیگر قرار دارد. من در این سفر سه ماهه، حدود ۶۰۰ کیلومتر پیاده‌روی کردم». این سفیر صلح درباره سفر کردن می‌گوید: «آن چیزی که ما به اسم سفر انجام می‌دهیم، سفر نیست؛ سفری که در ادبیات و عرفان ما وجود دارد قرار است خام‌ها را پخته و تغییر نگرش ایجاد کند؛ لزوماً هم به‌معنای خوش گذشتن و بد گذشتن نیست؛ سفر باید بتواند در شما تغییر ایجاد کند. این موضوع به‌ویژه برای آفریقا صادق است؛ شما باید با تمام وجود در حس و درک محیط طبیعی و مردم آن‌جا بکوشید تا متوجه شوید آفریقا چه جور مکانی است». او اضافه می‌کند: «من در سفرهایم همیشه مقداری از مسیر را پیاده‌روی می‌کنم، چون در هنگام پیاده‌روی شما چیزهایی می‌بینید که در حالت عادی مثلاً در پرواز با هواپیما نمی‌بینید. برای مثال شما اگر تا «کیپ‌تاون» پرواز کنید بعد از آن‌جا به کشور‌های دیگر آفریقا بروید، هیچ کمکی به شناخت شما از محیط نمی‌کند. من زمانی که از «موزامبیک» به سمت «تانزانیا» به صورت زمینی سفر کردم، تغییرات فرهنگی، جغرافیایی و طبیعی گسترده‌ای تجربه کردم؛ موزامبیک، کشور فقیر و بدون امکاناتی است که آن زمان در گیر جنگ‌های داخلی بود؛ از طرف دیگر، تانزانیا کشور پیشرفته و نسخه رنگی و کاملی نسبت به موزامبیک محسوب می‌شود. عابدینی، با اشاره به این که آفریقا نمونه کاملی از طبیعت همه جای دنیاست، می‌گوید: «این قاره، گونه‌های حیوانی و گیاهی کامل و متنوعی دارد، همچنین آب و هوای بسیار متنغیری دارد که در هر کشور و شهر آن به‌صورت متفاوتی تجربه می‌شود. آن چیزی که در طبیعت آفریقا مشاهده‌می‌کنید در هیچ‌جای دیگر دنیا، قطعاً نمی‌بینید. شما هر لحظه در آفریقا شاهد مستند‌های طبیعی و اجتماعی هستید که معمولاً در تلویزیون مشاهده و احساس می‌کنید سازندگانش برای تهیه آن، چه سختی‌هایی متحمل شده‌اند. به‌خصوص اگر در فصل مهاجرت به این قاره بپایید، دسته‌های حیوانات و فوج عظیم پرندگان را مشاهده می‌کنید که به امید زندگی به سوی این قاره کوچ می‌کنند». عابدینی درباره حیات‌وحش این قاره پر رمز و راز می‌افزاید: «شما در حیات وحش این کشور حیوانات متفاوتی مثل کرگدن سیاه و سفید با خصوصیات اخلاقی متفاوت، نوع خاصی از گوزن‌ها، دسته‌فیل‌ها، میلیون‌ها پرند، حشرات عجیب‌وغریب، تمساح، گربه و پلنگ‌های چمباتمه‌زده‌روی درختان، شیرهای درنده به همراه خانواده و هزاران هزار گونه متفاوت حیوانات را روی زمین و زیر آب مشاهده و هر لحظه هیجان‌های متفاوتی را تجربه‌می‌کنید. مثلاً در مناطق حفاظت‌شده، توره‌های جنگل‌گردی وجود دارد که به همراه آن‌ها می‌توانید صحنه‌های نابی مثل دریده شدن گورخ توسط شیر را مشاهده کنید یا ممکن است به خاطر فیل‌ی عصبانی که به سمت شما هجوم می‌آورد با سرعت تمام به سمت تمدن فرار کنید! می‌خواهم بگویم شما در این قاره طیف گسترده‌ای از هیجان و تجربه‌ای مختلف را لمس خواهید کرد».

در باره پارک‌های ملی آفریقا، جایی که زمان متوقف می‌شود!

دیدنی‌ترین پارک‌های ملی آفریقا

کوه‌های فضایی

اسم: منطقه حفاظت‌شده تسینگی دی‌بمارا (Tsingi de Bemaraha)

کجاست؟ ماداگاسکار، جنوب‌شرقی آفریقا

«تسینگی»، اسم قله‌های نوک‌تیز این منطقه است که در زبان ماداگاسکاری «با نوک پا راه رفتن» معنی می‌شود و موقعیت جغرافیایی شگفت‌انگیز این منطقه را به‌خوبی توضیح می‌دهد؛ قله‌های آهکی سوزنی شکلی که

بر اثر فرسایش باران‌های اسیدی ایجاد شده‌اند و در لابه‌لای آن‌ها کندوی زنبور وحشی وجود دارد؛ بومیان در گذشته برای استفاده از کندوها، به این صخره‌ها می‌آمدند و به‌خاطر لبه‌های نوک تیز این صخره‌ها، نوک پا روی آن‌ها راه می‌رفته‌اند. این صخره‌ها که یکی از عجیب‌ترین فرم‌های صخره‌ای کره زمین به‌شمار می‌روند دارای شکاف‌هایی به عمق ۱۰۰ متر هستند؛ عجیب‌تر آن که در درختانی در کف این شکاف‌ها روپیده که تنه‌شان ۱۰۰ متر طول دارد تا به نور خورشید برسد و ریشه‌شان ۱۰۰ متر در زمین فرو رفته تا به آب برسد. این پارک همچنین گستره وسیعی از جنگل‌های «کرنا» (کرنا یا مانگرو جامعه گیاهی شامل درختان و بوته‌هایی است که در زیستگاه‌های آب شور و ساحل مناطق گرمسیری می‌رویند) دارد و زیستگاه هفت گونه «لمور» (لمورها گروه‌ویژه‌ای از نخستی‌ها و از پستانگان میمون‌های بی‌دم هستند که زیستگاه اصلی‌شان ماداگاسکار است) و انواع جوندگان و پرند‌ها است. تسینگی، جزو میراث جهانی یونسکو است و مساحت آن ۱۵۷۵ کیلومتر مربع است.

بهترین اندوخته طبیعی آفریقا

اسم: پارک ملی سرنگیتی (Serengeti)

کجاست؟ تانزانیا، شرق آفریقا

«سرنگیتی»، با مساحتی در حدود ۱۴۰۷۶۳ کیلومتر مربع، قدیمی‌ترین و محبوب‌ترین پارک ملی تانزانیاست و در زبان «ماسایی» به‌معنای «دشت پهناور» است. این منطقه به دلیل وسعت و تنوع زیاد جانوری‌اش، به‌عنوان بهترین اندوخته طبیعی (nature reserve) در

قاره آفریقا شناخته می‌شود. از ماه دسامبر تا جولای، «مهاجرت بزرگ» در سرنگیتی رخ می‌دهد و بیش از یک میلیون گاو وحشی، گورخر و غزال بین این منطقه و «ماسایی‌مارا» جابه‌جا می‌شوند؛ یک مهاجرت قدیمی که یکی از زیباترین دیدنی‌های آفریقا محسوب می‌شود. در این منطقه بیش از ۵۰۰ گونه پرندۀ مختلف از جمله درنا۱ تاجدار، لک‌لک آفریقایی و عقاب زندگی می‌کنند. سرنگیتی به‌جز مکانی مناسب برای مهاجرت سم‌داران، پناهگاه حیوانات دیگری هم هست، از جمله: شیر (سرنگیتی بزرگ ترین جمعیت شیرهای آفریقا را در خود جای داده و این به دلیل زیاد بودن طعمه برای این جانوران در این منطقه است. هم‌اکنون نزدیک به ۳۰۰۰ شیر در این زیست‌بوم زندگی می‌کنند)، پلنگ آفریقایی، فیل آفریقایی، کرگدن سیاه و گاو میش آفریقایی. سرنگیتی خارق‌العاده همچنین سکونتگاه گونه‌های دیگری مثل یوز، آهو، کنگار، عنتر، سگ وحشی و زرافه است. به‌دلیل گوناگونی جانداران و اهمیت اکولوژیکی این پارک، از سوی سازمان یونسکو به عنوان میراث جهانی ثبت شده‌است و به‌وسیله سازمان بین‌المللی حفاظت از محیط زیست، حفاظت می‌شود.

هم‌زیستی انسان و حیوان

اسم: پارک ملی آمبوسلی (Amboseli)

کجاست؟ کنیا، شرق آفریقا

پارک ملی «آمبوسلی» با مساحت ۳۹۲ کیلومترمربع در نزدیکی کوه معروف «کلیماجارو» قرار دارد. این پارک قطعا جزو پارک‌های بزرگ آفریقا نیست اما یکی از شگفت‌انگیزترین آن‌هاست؛ چراکه شما در این پارک می‌توانید با مردم قبیله «ماسایی» که ساکنان بومی این پارک هستند ملاقات کنید و با آداب و رسوم آن‌ها آشنا شوید. افراد قبیله ماسایی از کشور «سودان»، مهاجرت و از طریق مرزهای «اتیوپی» وارد کنیا شده‌اند. ماسایی‌ها اعتقاد سرخستی به حفظ رسوم و سنت قدیمی خود دارند و به‌همین دلیل به شدت با پیشرفت و استفاده از تکنولوژی مبارزه می‌کنند. یکی دیگر از دلایل محبوبیت این پارک، امکان تماشای و برخورد نزدیک با گونه‌هایی است که تا حالا آن‌ها را تنها در فیلم‌ها دیده‌ایم؛ فیل‌ها، بوفالوها، گورخرها و یوزپلنگ‌ها به‌راحتی در میان بومیان باستانی آفریقا و به دور از مزاحمت‌های بشری زندگی می‌کنند. این پارک همچنین مشهورترین زیستگاه فیل‌های آفریقایی است و در کنار آن حضور پرند‌های عجیب بومی کنیا، بابون‌ها (گونه‌ای از میمون) و اسب‌های آبی بر شکوه این ذخیره مهم طبیعی زمین افزوده‌است. کامل‌ترین نما از رشته کوه‌های کلیماجارو هم از این پارک قابل رؤیت است. آمبوسلی برای محافظت از بازدید‌کننده‌ها و گونه‌های جانوری، قوانین سختگیرانه‌ای وضع کرده که سرپیچی از آن‌ها ممکن است منجر به مرگ شود!

مربخ روی زمین

اسم: پارک ملی نامیب ناکلافت (Namib-Naukluft)

کجاست؟ صحرای نامیب، غرب آفریقا

آفریقا غیر از جنگل‌های انبوه با پوشش گیاهی و جانوری غنی، صحراهای عجیب و غریب زیادی هم دارد؛ یکی از زیباترین این صحرای صحرای «نامیب» است که پارک ملی و حفاظت‌شده «نامیب ناکلافت» را در خود جای داده‌است. مساحت کلی این پارک ملی ۴۹/۷۶۸ کیلومترمربع است یعنی بزرگ تر از کل کشور سوئیس؛ همین امر باعث شده‌است نامیب ناکلافت، بزرگ ترین پارک ملی آفریقا و چهارمین پارک ملی دنیا باشد. تپه‌های این بیابان به رنگ قرمز و نارنجی سیر هستند و شرایط آب‌وهوایی این منطقه، آن را شبیه‌ترین مکان به سیاره مریخ کرده‌است؛ محققان امیدوارند با تحقیق و بررسی روی بیابان‌های نامیب ناکلافت بتوانند درباره شرایط زندگی در مریخ اطلاعات بیشتری به دست آورند. به‌جز قسمت‌های شمالی پارک که اغلب صخره‌های سنگی هستند، در سراسر این صحرای بزرگ دشت‌های شنی زیادی وجود دارد که در آن‌ها گله‌های آهو، دسته‌های پرندگان و نوع کمیابی از گورخر دیده می‌شود. شب‌ها هم انواع خزندگان، موریانه‌ها و خفاش‌ها از لانه بیرون می‌آیند و در دشت‌ها رفت‌وآمد می‌کنند. همچنین صخره‌های تکی محل مناسبی برای کرکس و شاهین‌ها هستند. شاید تصور وجود آب در مناطق بیابانی خیلی دور از ذهن باشد، اما در نامیب‌کلافت در ۳۰ متری از سطح زمین، رودخانه‌ای به‌طول یک کیلومتر جاری است.

منابع: باشگاه خبرنگاران جوان، الی گشت، کارناوال سفر، بی‌ترتیب‌ها و منشور

قیمت تورهای سفر به آفریقا

- تور طبیعت‌گردی آفریقا (شامل تانزانیا، اوگاندا، کنیا و زنگبار) به مدت ۱۳ روز، برای دو نفر بزرگ سال به غیر از هزینه بلیت هواپیما، ۳۷۹۰ دلار است که تقریباً معادل ۱۴ میلیون تومان است؛ برای یک نفر ۴۴۹۰ دلار معادل تقریباً ۱۷ میلیون تومان؛ برای کودکان ۱۳ تا۱۲ سال، ۲۷۹۰ دلار معادل تقریباً ۱۱ میلیون تومان و برای کودکان ۲ تا۲۰ سال ۴۹۰ دلار معادل حدود ۲ میلیون تومان است.

تعدادی از خدمات این تور: ترانسفرهای زمینی، هفت شب اقامت در هتل و پنج شب اقامت در لوج‌های جنگلی، همراهی راهنمای فارسی زبان و آشنا به طبیعت‌گردی، بازدید از شهرهای «نیروبی»، «زنگبار»، «کامپالا» و «انتبه»، جزایر لاکپشت‌ها، غروب دریاچه «ویکتوریا»، قایق‌سواری بر روی دریاچه «نایوشا»، دو روز گشت‌وگذار با جیب‌های مخصوص سافاری با همان وحش‌گشت از پارک‌های وحش «مایابارا» و «گرونگرو». در ضمن از ۲۶ وعده غذایی، ۲۳ وعده هزینه تمام ورودی‌ها به عهده آژانس مسافرتی و مبدأ حرکت، فرودگاه امام خمینی (ره) تهران است.

مائنده کاشیان- قیمت تورهای

سفر به آفریقا بنابر مدت زمان سفر و خدمات آژانس‌های مسافرتی متفاوت است. قیمت بلیت همچنین بر اساس این که آن را چه مدت قبل از سفر تهیه می‌کنید، کلاس پرواز (فرست کلاس، بیزینس کلاس و اکونومی کلاس) و شرکت‌های هواپیمایی متفاوت است. در ادامه به‌روزترین اطلاعات و قیمت بعضی از این توره‌ها را می‌خوانیم.